


Karta ewidencyjna obiektu grobownictwa wojennego

Gmina: **STRZAŁKOWO**

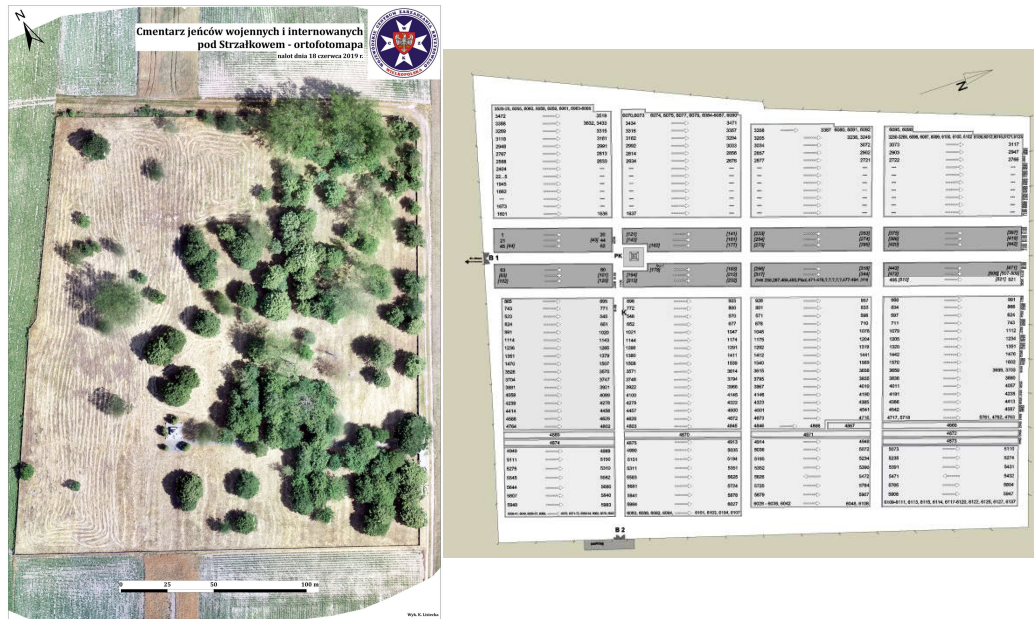
Nr ewidencyjny: **3023072_1**

Rodzaj obiektu ¹	Nazwa obiektu	Miejscowość
CMENTARZ WOJENNY	CMENTARZ JEŃCÓW WOJENNYCH I INTERNOWANYCH	BABIN
Zdjęcie – widok ogólny	Kategoria	I wojna światowa, wojna polsko-bolszewicka 1920 r., okres międzywojenny
		Adres województwo / powiat / gmina
		WIELKOPOLSKIE / SŁUPECKI / STRZAŁKOWO
		ulica / lokalizacja opisowa
		CMENTARZ WOJENNY
		Właściciel / zarządca terenu / działka nr
		Skarb Państwa (reprezentowany przez Starostę Słupeckiego) / 302307_2.0001.370
		Kwaterna, rząd / ewent. lokalizacja opisowa
		52°18'22.5"N 17°51'28.0"E (52.306258, 17.857768)
		Podstawowa informacja o pochowanych
		ŻOŁNIERZE Z OKRESU I WOJNY ŚWIATOWEJ (różnych narodowości), JEŃCY BOLSZEWICCY I UKRAIŃSCY z lat 1918-1921, INTERNOWANI, ŻOŁNIERZE WP – łącznie 7300-7600 osób
		Datowanie
		1914-1921 r.
		Forma ochrony
		Wpis do rejestru zabytków pod nr rej.: A-511/252 z 8.11.1994 r.
		Wymiary (szer., głęb., wys.)
		1,89 ha
		Material
		Ziemna, elementy kamienne



¹ cmentarz wojenny / kwaterna wojenna / mogiła zbiorowa / grób indywidualny....

Szkic sytuacyjny



Opis obiektu i inskrypcje

Cmentarz otoczony betonowym płotem. Metalowa brama wjazdowa z napisem: „CMENTARZ JENIECKI”.

Brak nagrobków. Teren porośnięty drzewami. Widoczne zarysy mogił indywidualnych i zbiorowych. Brak alejek – z wyjątkiem wyłożonej kostką betonową alejki prowadzącej od bramy do pomnika oraz odsłoniętej w 2015 r. pierwotnej drogi od dawnej bramy głównej do pomnika.

Napisy na pomniku:

Tablica 1.

Friedhof der Kriegsgefangenen
1914 – 191
Auch Gestorben für ihr
Vaterland.

Lagerkommandant Stralkowo

Tablica 2.

МИРЬ ПРАХУ ВАШЕМУ
МЕСТО ВЪЧНАГО УПОКОЕНИЯ
РУССКИХЪ ВОИНОВЪ И ИХЪ СОЮЗНИКОВЪ
УМЕРШИХЪ НА ЧУЖБИНЪ ВЪ 1914-191 Г.
ВОЕННОПЛЬНЫЕ ТОВАРИЩИ ЛАГ. СТРАЛКОВО

Stan zachowania i najważniejsze postulaty konserwatorskie

Stan cmentarza zadowolający – wymagana rewaloryzacja.

W 2015 roku umieszczono krzyż drewniany z napisem „2015” w miejscu, w którym wg jednego z planów stał krzyż drewniany (w ramach Warsztatów Historyczno-Archeologicznych, inicjatorzy: Stowarzyszenie Polska-Wschód oraz młodzież ukraińska z Uniwersytetu im. Grinczenki i Uniwersytetu Kultury i Sztuki z Kijowa oraz rosyjska z Uniwersytetu z Briańska).

Bibliografia

Wiesław Olszewski, *Jeńcy internowani zmarli w obozie Strzałkowo w latach 1915-1921*, Warszawa 2012.
Beata Czerniak, Robert Michał Czerniak, *Obóz jeńców wojennych i internowanych pod Strzałkowem 1914-1918, 1919-1924*, Strzałkowo 2013.
Bogna Wojciechowska, *Bolszewicy pod Strzałkowem: rzecz o obozie jeńców i internowanych z czasów wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku*, Poznań 2001.
Księga wieczysta nr KN1S/00051716/2.
Archiwum Państwowe w Poznaniu Oddział w Gnieźnie, Starostwo Powiatowe we Wrześni, sygn. 181.

Załączniki

Dokumentacja fotograficzna – stan na 19.06.2019 r. – w wersji elektronicznej.
Zdjęcia archiwalne – w wersji elektronicznej.

Dane dot. osób pochowanych, okoliczności śmierci, pierwotnego miejsca pochówku; historia obiektu itp.

Obiekt powstał w okresie I wojny światowej obok niemieckiego obozu dla jeńców z państw Ententy. Pod koniec 1918 r. cały kompleks przejęły polskie władze, przeznaczając go następnie na potrzeby jeńców i internowanych z Rosji, Ukrainy oraz w niewielkim stopniu także z Niemiec. Po zakończeniu wojny polsko-bolszewickiej przetrzymywano w nim internowanych, głównie pochodzenia rosyjskiego i ukraińskiego. Obóz zlikwidowano ostatecznie w 1924 r., sam cmentarz został wówczas zamknięty dla dalszych pochówków.

W okresie między 1918 a 1924 r. na cmentarzu przyobozowym pochowano nieznaną obecnie liczbę żołnierzy Wojska Polskiego, głównie wartowników i sanitariuszy zmarłych w trakcie służby, wśród nich Stanisława Bartoszewskiego (ur. 1.10.1900 r.; sanitariusza szpitala obozowego w stopniu szeregowego; zm. 2.1.1921 r.)

Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data, podpis):

Sławomir Józefiak, 30.03.2020 r. (na podst. materiałów zebranych przez Adama Kaczmarka)